

DE TANK

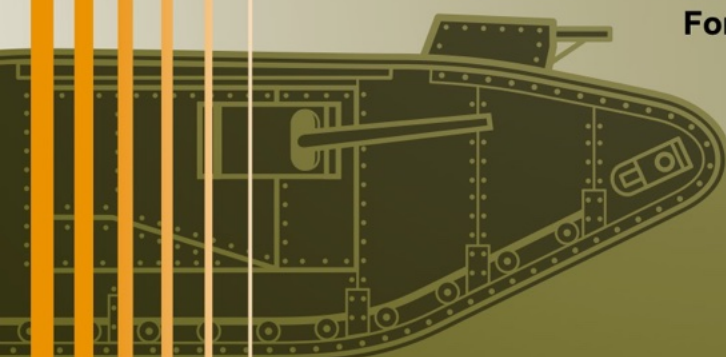
Oktober 2015

nr. 236

War & Peace Show 2015, Leopold K5 (8)
Forten rond Luik (5), M2A2 Light Tank
Panther Varianten, Rogers Trailer
Marmon Herrington Mk.IV

IN DEZE
UITGAVE

Voorzitter

Marc Tempels, [REDACTED]

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe, [REDACTED]

Secretaris

Jan Willem Stokkers, [REDACTED]

Penningmeester

Kees Blijleven, [REDACTED]

Lid

Johan Bijl, [REDACTED]

Rob Linssen, [REDACTED]

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden.

In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciele advertenties plaatsen.

Kopij voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Graag kopij aanleveren op CD, DVD of per e-mail. Tekstopmaak in Word en digitale foto's tenminste 300 dpi.

Noord-West

Jan van Veen, [REDACTED]

Noord-Oost

Wim Oldekamp, [REDACTED]

Midden

Peter Vierhout, [REDACTED]

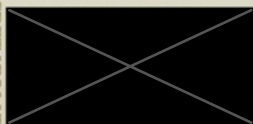
Zuid-West

Johan Bijl, [REDACTED]

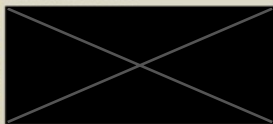
Zuid-Oost

Bas Slaats, [REDACTED]

Jan Willem Stokkers

Jan van Veen

Kees Blijleven

ERELEDEN

Rob Evers

Jan van Veen

Bert van der Velden

OPMAAK & ONTWERP

Marcel von Hobe

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

FACEBOOK

www.facebook.com/#!/TWENOT

ISSN

1382-8991

FOTO'S OMSLAG

grote foto: Een DAF 616 wordt geshot op de War & Peace Show, editie 2013 (foto: Bert Lindeboom).

kleine foto links: Een Rodgers trailer met Centurion (zie pagina 18).

kleine foto rechts: Humber Scout Car in de arena op de War & Peace Show 2015 (zie pagina 14).

INHOUD

Van de voorzitter
Bijeenkomsten
Agenda
Nieuwe leden
Verenigingsnieuws

3
4
5
5
6

8

De fortén
rond Luik (5)

12

K5 Leopold (8)

14

War & Peace
Show 2015

18

Rogers trailer

22

Panther
varianten

26

M2A2 light
tank

31

Marmon
Herrington
Mk.IV

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 12,50; >18 jr € 16,-; buitenland € 29,-

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

TWENOT BIJEENKOMSTEN

Ook dit jaar vindt de **3e TWENOT** bijeenkomst plaats in **Joure** en wel op **8 november**, bij **Partycentrum t'Haske, Vegelingsweg 20 (8501 BA)**. Vanaf ca. 09:30 uur is iedereen weer van harte welkom.

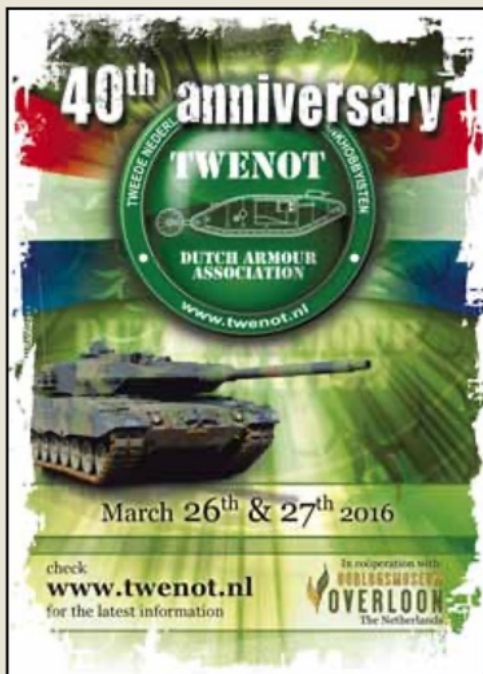
Het programma is: de bekende TWENOT gezelligheid, bijpraten, mee-gebrachte modellen bekijken, kopen bij de aanwezige handel (dit jaar mogen we een aantal nieuwe handelaars verwelkomen). Zelfs een "oude" bekende TWENOT vriend uit Duitsland zal de weg naar Joure weer weten te vinden. Ook uit eigen land mogen we een nieu-

we shop verwelkomen. Veel nieuwe modelbouwdozen, boeken, verf en mocht daar niks tussen zitten dan zijn er vast nog wel een paar "vintage" dozen te vinden. Er is volop te zien, te kopen en eventueel wil er nog weleens iemand iets ruilen.

Vooraf niet te vergeten onze modelbouwwedstrijd en natuurlijk ook de ietwat meer formele kant in de vorm van de bestuurs- en verenigingszaken aan het eind van deze gezellige dag. Voor een prima catering moet je zeker ook in Joure zijn. Wil je als modelbouwer, alleen of met je bouwgroep/club aanwezig

zijn dan is dat ook dit jaar mogelijk. De enige afspraak die gemaakt moet worden is dat er vooraf aan mij moet worden doorgegeven hoeveel meters je/jullie denken nodig te hebben. Dit voor een goede tafelverdeling.

Wil je als handelaar of als particulier verkoper aanwezig zijn? De tafelhuur bedraagt 10 euro die ter plaatse moet worden afgerekend. En natuurlijk ook dan vooraf bij mij aanmelden. Niet aangemeld? Dan ook op 8 november geen plek! Uiterlijk 31 oktober bij mij aanmelden via [REDACTED] of d.m.v. een belletje.

De TWENOT viert in 2016 haar **40 jarig bestaan** en dat gaan we groots doen in het weekend van **26 en 27 maart 2016**. Locatie is het **Oorlogsmuseum Overloon**. Op voorhand al een enorm woord van dank aan alle medewerkers en vrijwilligers van het Oorlogsmuseum voor hun enorme bereidwilligheid en medewerking. Vóór de schermen maar vooral daar achter wordt er al druk gewerkt aan, hopen wij, een mooi programma. Een programma dat veel kanten van onze mooie club zal belichten.

Omdat we een club van Tankhobbyisten zijn zal op **zaterdag 26 maart** met name hieraan aandacht worden besteed, tegelijk met een aantal historische thema's. We hebben bijvoorbeeld een aantal gastsprekers bereid gevonden over hun specialisatie voor ons een lezing te houden.

- **Jaap Jan Brouwer**, auteur van diverse boeken met als hoofdstema „militaire historie“, zal ons meenemen in de wereld van Erwin Rommel en Heinz Guderian. Maar hij zal ons ook vertellen over de inzet van tanks, tactieken en leiderschap, en het DAK (Duitse Afrika Korps).

Jaap Jan zal op zaterdag twee presentaties geven! Mochten jullie al wat meer over zijn boeken willen weten, neem dan een kijkje op de homepage van Uitgeverij Aspekt. Uit ervaring weet ik dat zijn boeken een welkome aanvulling zijn voor onze boekenkast.

- **Erwin Muilwijk** geeft een presentatie over het Nederlandse veldleger ten tijde van de Slag bij Quatre Bras, Waterloo, die mede een einde bracht aan het tijdperk van Napoleon. Erwin heeft diverse titels op zijn naam en geeft een goed beeld over de rol, inzet en

belangrijkheid van het Nederlandse leger tijdens deze slag, die nogal eens wordt onderschat. Erwin geeft op zijn homepage nog een nadere inzicht en aanvullende informatie <http://1815fieldarmy.nl/>. Wij denken dat dit een welkome aanvulling is op het programma.

- We hebben nog twee gastsprekers die samen een presentatie zullen geven, maar die houden we spreekwoordelijk nog even onder de pet. We willen ook niet direct het hele programma prijsgeven. Maar om alvast een klein tipje van de sluier op te lichten, het heeft alles te maken met de strijd bij Overloon in de herfst van 1944.

Voor alle presentaties geldt dat ze gegeven zullen worden in de Engelse taal. Dit omdat ze ook vrij toegankelijk zijn voor de reguliere museumbezoekers en diverse gasten uit het buitenland. Wel is de afspraak gemaakt om het in „Jip en Janneke“ Engels te doen zodat het voor ieder goed is te volgen. Alle presentaties duren maximaal een uur; het exacte programma volgt nog.

Zondag 27 maart zal hoofdzakelijk worden gevuld met de modelbouwwedstrijd en modelbouwshow. We hopen

niet alleen, maar doen ook een dringend beroep op ieder om vooral zijn modellen mee te nemen. Van beginnend tot ervaren bouwer, iedereen is van harte uitgenodigd om zijn werk te tonen. In de wedstrijd zal met alles klassen rekening worden gehouden. Wil je niet meedoen aan de wedstrijd maar wel je modellen laten zien, dan is er voldoende plaats op de showtafel.

De verschillende modelbouw- en boekhandelaren staan heel het weekend door in het museum. Als handelaar is het alleen mogelijk om het hele weekend aanwezig te zijn. Binnenkort zal het Oorlogsmuseum hun online registratie systeem weer operationeel maken, de handelaren kunnen zich daar dan aanmelden. De handelaren die zich al bij mij hebben aangemeld (of zich nu gaan aanmelden) zal ik, zodra dit systeem operationeel is, hierover gaan informeren. Wil je met groep/clubstand aanwezig zijn dan is dat zeker mogelijk, let wel dat je ook dan twee dagen aanwezig bent. Deze registratie loopt wel via mij, uiterlijk 20 februari 2016 moet ik weten welke clubs/bouwgroepen aanwezig zullen zijn, en vooral met hoeveel personen. Let wel dat de aantallen meters niet onbeperkt zijn.

Voor zowel handelaren als de clubs / groepen er is mogelijkheid tot overnachten op het museumterrein. We zijn achter de schermen druk bezig om voor de groep die blijft overnachten een passend programma te organiseren. Een dringend verzoek mij via mail te benaderen voor nadere info aangaande de aanwezigheid van handelaren, bouwgroep/clubs en het overnachten

Algemene informatie:

- De openingstijden van het Oorlogsmuseum Overloon zijn voor beide dagen van 10.00 tot 17.00 uur
- TWENOT-leden hebben gratis toegang, maar uitsluitend op vertoon van je TWENOT ledenpas. Het bekende verhaal: je pas mee en laten zien aan de kassa. Heb je je ledenpas niet bij je dan zal je het voor die dagen gelden entreetarief zelf moeten betalen. Nadien geen teruggave van het entreebedrag en er ligt geen TWENOT-ledenlijst bij de kassa liggen. Ben je je pas kwijt, neme dan kan je (tijdig) contact opnemen met Kees Blijleven.
- Voor niet TWENOT-leden en bezoekers hebben we een heel mooi entreebedrag kunnen afspreken. Een dagkaart voor € 10 en een passe-partout voor € 15
- Deelname aan de wedstrijd: € 1 per model, maximaal drie modellen betalen, al het meerdere is gratis.

We zijn van mening dat we een mooi programma hebben, waar behalve het hier boven genoemde nog wel het een en ander bij zal komen. Daar wordt nog over gesproken, dus daar kunnen we op

dit moment nog niets over bekend maken. Wel het advies om **26 en 27 maart 2016** alvast in je agenda te zetten. Wij hopen dan ook van harte dat velen de weg naar het Oorlogsmuseum zullen vinden. Nodig ook gerust je familie, vrienden, kennissen of bekenden uit, zodat we er met elkaar een méér dan geslaagd jubileum van maken.

Groetend en tot ziens in Joure en in Overloon!

Namens het TWENOT bestuur

uw secretaris Jan Willem Stokkers

Speciale Prices and awards

- Best "Operation Aintree" model in contest** (the battle for Overloon and Venray) by Oorlogsmuseum Overloon - Liberty Park
- Best Eastern-Europe model in contest** by <http://www.robimodelbouw.nl/>
- Best figuur/buste Napoleonic era 1799–1815** by <http://mitchesmilitarymodels.co.uk/>
- Best Churchill (tank) model in contest** by <http://www.insidethearmour.com/>
- Best WWI model in contest** by <http://joka-modellbau.de/shop/>
- Best Allied vehicle in contest** by <http://militarymodelshop.nl/>
- Best German vehicle in contest** by <http://militarymodelshop.nl/>
- Best model youth in contest** by <http://www.robimodelbouw.nl/>
- Best model diorama in contest** by <http://www.unicornmodels.be/>
- Best small scale model** by <http://www.tasmodelshop.nl/>

AGENDA

10/11 oktober	Scale Model Challenge, Veldhoven
31 oktober	Euro Scale Modelling IPMS, Nieuwegein
8 november	3° TWENOT bijeenkomst, Joure
2016	
26 en 27 maart	40 jaar TWENOT

NIEUWE LEDEN

P. ZEIJLMANS, Heerhugowaard

DE TANK 236 - oktober 2015

Regio Zuidoost

Beste Leden,

Omstreeks deze tijd van het jaar heb ik altijd een beetje keuzestress, er is dan zoveel te doen in onze hobby. Nog afgezien van het 100 jarig bestaan van de tank (begin september 1915) en de reguliere bouwavonden in Eindhoven, Goirle en Breda is er ook nog een keur aan evenement en beurzen. Onder andere KMK, Brouwersdag, Euro Militaire en uiteraard SMC2015 in Veldhoven, om er maar een paar te noemen. Op Brouwersdag in Gorinchem maak ik zelfs deel uit van het SMF demo team, wat ik persoonlijk een hele eer vind. Ik doe mijn uiterste best om het ook voor de bezoekers (jullie?) een leerzame ervaring te laten zijn.

Uiteraard probeert ik de overige beurzen ook met een bezoekje te vereren, waarbij ik vooral uitkijk naar ons bezoek aan Euro. Qua tanks misschien een minder

beurs, maar dat wordt ruimschoots gecompenseerd door het internationale sociale gebeuren hier omheen. Dit geldt natuurlijk ook voor Veldhoven, maar dan zonder uitzicht op de kust en vermoedelijk wel met grote aantallen geweldig gebouwde tanks!

Mocht je na deze leuke bijeenkomsten nog een zakcentje overhouden, dan wil ik jullie graag wijzen op nog iets bijzonders, dat later dit jaar gaat plaatsvinden in het thuishonk van SMF. In het weekend van 21-22 november 2015 komt namelijk niemand minder dan Adam Wilder naar Eindhoven, om daar zijn kunsten ten toon te spreiden. En dat is nog niet alles, want je mag zelfs meedoen! Meer info hierover en ook een aanmeldformulier is te vinden op de geheel vernieuwde website van SMF: www.scalemodelfactory.nl

Bas Slaats

Regiocoördinator

Regio Noord-oost

Zo, allemaal hopelijk genoten van een goede zomer? Aan het weer kan het niet gelegen hebben, al was het soms wel wat erg warm. Maar dat is typisch Nederland, altijd wat te klagen. Over de modelbouw hobby hebben we echter niet te klagen. Als ik zie wat er allemaal vanaf 1 augustus is georganiseerd, mag niemand klagen.

In het weekend van 8 en 9 augustus was er de militariabeurs in Ussel

(B), waar Jan en ik de modelbouw hobby een gezicht gaven.

Daarna was er op 15 en 16 augustus het Nazomerin in Niedorp (e.o.). Daar zit in het dorp Winkel, op het industrieterrein Winkelerzand aan de Zandhaver 7, het particuliere museum **Collectie '39-'45**, alwaar enkele leden van de Bouwgroep Noord Holland Noord onze hobby zaten te promoten. Ook altijd een gezellig dagje, met o.a. een rondrit in een heuse M3 halftrack en een rijdende Priest!

De IPMS opende het modelbouwseizoen met de bekende bijeenkomst 'Start' bij het fort bij Aalsmeerderbrug. Mooi weer, veel belangstellenden en een levendige handel in de kofferbakmarkt.

Het eerste weekend van september leverde voor sommigen onder ons zelfs een dubbelaar op: zaterdagmiddag in Ureterp, lekker druk bezocht, mooie modellen, leuke vakantie-aankopen (wist u dat het Duitse benzinemark Aral, kleine modelbouwvliegtuigjes heeft uitgegeven?) etc. Ook de Oskosh tanktransporter met Sherman van het I.D.F. was een mooie blikvanger van Harm Visser.

De zondag voerde ons naar Fort Veldhuis bij Heemskerk, waar de VMWH uit Hoofddorp haar jaarlijkse bijeenkomst hield. Verdeeld over de diverse ruimtes in het fort zaten bouwers, verkopers, showers en koffiedrinkers (in de kantine) hun ding te doen. Af en toe bij elkaar buurten, de 'fort winkel' plunderen (leuke oude Airfix doosjes) en de dag was zo om. Zeer fraai was de show van diverse Airfix modellen, gebouwd door Ruud Potter. Het hok met bouwers zat zo vol dat de nooduitgang open moest om het zuurstofgehalte op peil te houden.

Het TWENOT bestuur was ook goed vertegenwoordigd in de personen van Marc Tempels, Jan Willem Stokkers en Kees Blijleven. Ook erelid Jan van Veen en de regiocoördinator Noordoost Ne-

AIRBRUSH

SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere

Operetteweg 26
1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531

info@airbrush-services-almere.nl
www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

derland (c'est moi) waren present, alsmede nog een aantal bekende (en misschien wel onbekende, maar die ken ik niet) Twenotters.

Gelukkig (of helaas, Peter V.?) ging de Pilsen Kitshow niet door, anders had ik voor een enorm dilemma gestaan.

Natuurlijk zijn er de komende maanden ook weer volop modelbouwactiviteiten met klinkende namen als SMC, ESM etc. Ik ga ze hier niet allemaal opnoemen, check de diverse agenda's en het internet. Of stuur mij een mailtje.

Oant sjen,

uw regiocoördinator,
Wim Oldekamp

Bouwgroep Breda

22 mei 2015

De bouwavond van mei werd door 11

bouwers bezocht. Er werd weer druk aan de verschillende modellen gebouwd en veel overlegd en gediscussieerd over werkmethoden. Altijd leerzaam om de technieken van elkaar onder de loep te nemen. Een introducé had de weg naar Breda gevonden en die werd natuurlijk welkom geheten en voorzien van de nodige informatie. Een leuke en geslaagde bouwavond!

12 juni 2015

Vanavond waren, net als voorgaande avonden weer Roman van Robi modelbouw en Peter van DAX aanwezig met een aantal recentelijk uitgekomen bouwdozen en nieuwe verfjes. We waren met 9 bouwers en is het eerste model van de groepsbouw geshowd. Een aantal vaste bouwers van de groep is begonnen aan een groepsbouw van de recentelijk uitgekomen FUG van

Takom. Wederom weer een leuke en geslaagde bouwavond!

17 juli 2015

De laatste bouwavond vóór het zomerreces. Veel bouwers wisten De Vlieren weer te vinden. We waren deze avond met z'n tien en er werd lekker aan de diverse modellen gebouwd. Er was alweer een introducé. Altijd leuk, een nieuw gezicht. Iedereen is welkom. Ook op deze warme, zwoele zomeravond was het weer gezellig en werd het zeker een geslaagde bouwavond!

Agenda 2015

De volgende bouwavonden van Bouwgroep Breda zijn op 16 oktober, 13 november en 18 december.

Arno Cornelissen
Bouwgroep Breda

Voor  l Uw modelbouwproducten Modelbouwverf.nl

Wij zijn vanaf mei 2008 druk aan de weg aan het timmeren om de modelbouwer in Nederland een totaaloplossing aan te bieden.

Enkele voordelen:

- Enorm aanbod van bekende, maar ook minder bekende merken tegen een vriendelijke prijs
- Ruime collectie kits, etswerk, ombouwsets, verf, lijm en scenery artikelen: wij kunnen U op dit moment ruim 24.000 artikelen leveren.
- Specialist op het gebied van etswerk en daaraan verbonden gereedschappen. Merken: Aber, Eduard, Tamiya, The Small Shop.
- Wij leveren de volgende verf, pigment en weathering producten grotendeels uit voorraad: Tamiya, MIG Productions, 502 Abteilung, Revell, Humbrol, Ammo of Mig Jimenez, Vallejo (Model Air, Model Color, Game Air, Game Color en Panzer Aces)
- Professioneel advies via email of per telefoon - zie onze website voor de bereikbaarheid!
- Lage verzendkosten: wij verschepen binnen Nederland via Kiala ( 3,95) en Post.nl ( 6,95). Bovendien vervallen de verzendkosten bij een bestelling vanaf  65,00!
- Maandelijks nieuwsbrief met aankondigingen van nieuwe artikelen, leuke acties en speciale aanbiedingen.

10% ledenkorting
kortingscode:
KC_TS_10

Op zoek naar die  ne kit die U nergens kunt vinden? Stuur ons een korte email met het merk en het artikelnummer en wij gaan voor U zoeken. Nog lang niet alle producten die wij bij onze leveranciers kunnen krijgen staan op dit moment in onze webshop: U krijgt altijd binnen 48 uur een eerste terugkoppeling!

Volg ons op:
Betaalgemak:

Modelbouwverf bij MaRo Trading&Design
www.marotd.com / www.modelbouwverf.nl / info@marotd.nl

DE FORTEN ROND LUIK TIJDENS DE EERSTE EN TWEEDE WERELDOORLOG (5)

Een spektakelparcours: leven in een fort

Verscholen tussen de bossen op het Haspengouwse platteland, op 3 km van het buurfort van Loncin, is het fort van Lantin het enige fort van de Versterkte

Positie rond Luik dat sinds 1914 geen wijzigingen heeft ondergaan. Het is een van de laatste overblijfselen in goede staat van de militaire bouwkunst aan het einde van de 19e eeuw.

Het fort van Lantin werd vanaf 12 augustus 1914 door de Duitsers aangevalen en gaf zich op zaterdag 15 augustus over. Zijn garnizoen was zoals in vele andere forten totaal machteloos. In mei 1940 was Lantin in gebruik als munitiedepot en hoofdkwartier van de 3e Infanteriedivisie van het Belgisch-Belgische Leger.

In het fort kan men nu een spektakelparcours volgen. Aan de hand van tien etappes krijgt men een idee hoe het leven in een fort er in die tijd uitzag. Na een introductiefilm over de Slag van Luik en meer in het bijzonder over de oorlog 1914-18, neemt de bezoeker een kijkje in de bijeenkomstzaal, dan het schietlokaal en daarna de machinekamer. Ook krijgt men een goede voorstelling van de psychische druk tijdens de bombardementen. Daarna komt men via een tunnel weer naar buiten waar twee scènes zijn nagebootst: één in het hoofd van het vestingwerk (verdediging van de greppels van het fort tijdens de invasie van de binnen-installaties) en één op de open binnenruimte, het zogenaamde terreplein (met beschrijving van de zichtbare koepels). Daarna komt men het fort weer binnen voor de maquette van het fort waar een slaapzaal werd gereconstrueerd, evenals de scène van de overgave van het fort.

TOILETTEN BUITEN BEREIK

Tijdens de bouw van de Versterkte Positie van Luik had men niet voorzien dat er aanvallen van binnen de gordel konden komen. In augustus 1914 lukte het de Duitsers om het stadscentrum binnen te dringen en er hun geschut op te stellen om de forten van achteren aan te vallen. Bepaalde gedeelten van het fort werden zo ontoegankelijk, in het bijzonder de toiletten, die aan de achterkant lagen en die men alleen via een gevaarlijk liggende droge gracht kon bereiken! De stank van de uitscheidingsproducten kwam de situatie niet bepaald ten goede.

Waar?

Rue de Villers 1 - B-4450 Lantin (Juprelle)

Contact:

Tel. +32 (0)4 263 34 48

Fax. +32 (0)4 246 55 44

(Denis Deuse - deusedenis@voo.be)

lesamisdufortdelantin@edpnet.be

www.fortdelantin.be

Kijk ook op www.fortenvanbelgië.be (NL)

Hoe te bereiken?

E40, afrit 33 Rocourt. Rechtsaf gaan richting Tongeren. Het fort ligt ongeveer 2 km verder links (bewegwijzering).

Wanneer?

Van het eerste weekend van april tot het laatste weekend van september, van donderdag tot en met zondag en feestdagen, van 12.30 tot 16.30 u. (laatste rondleiding).

Bezoek: 1.30 u. FR, NL, DE, EN (audiogids).

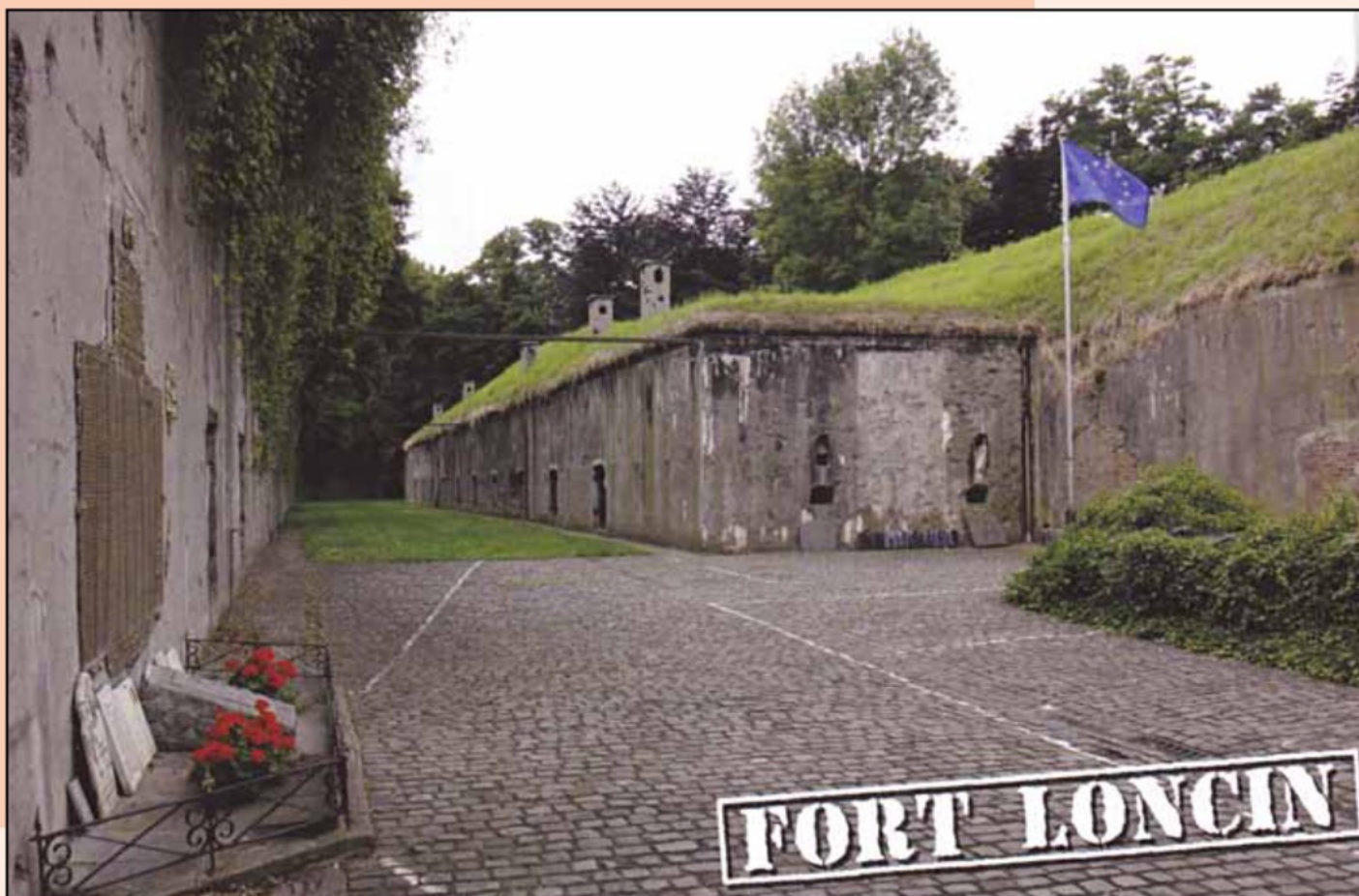
Prijzen: volwassenen: € 5; senioren en studenten: € 4; kinderen (6-14 jaar): € 3,50
Groepen (min. 20 pers.): volwassenen: € 4,50; senioren en studenten: € 3,50; kinderen: € 3.

Faciliteiten: parking voor auto's (20 plaatsen) en bus (1 plaats). Cafetaria.

Diversen: warme kleding meebrengen.

Gps : 50°41'57.42" N
5°34'55.36" E

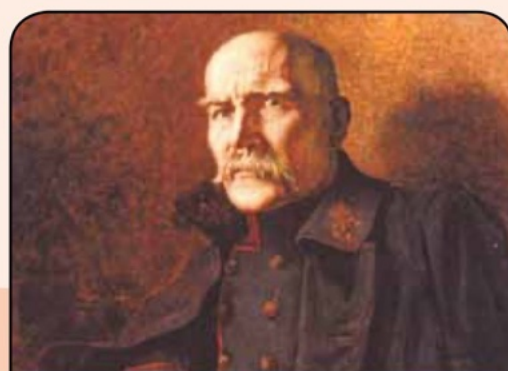

Voor altijd een dodenakker

Het fort van Loncin is het beroemdste fort van de forten van Brialmont. Onder de aanvallen van de "Dikke Bertha" explodeert op 15 augustus 1914 één van de twee kruitmagazijnen, waarbij 350 verdedigers van het fort onder het puin de dood vinden.

Het fort van Loncin is het enige fort dat nog beschikt over de oorspronkelijke bewapening van 1914. Een bezoek aan het fort biedt u een indrukwekkend uitzicht op de krater van de explosie en een aangrijpende ervaring in de onderaardse grafkelder. Verder toont het aangrenzende museum een geslaagde combinatie

van maquettes en museumstukken, waaronder enkele uitzonderlijke stukken. Dankzij het scenografisch parcours kunnen de bezoekers de laatste momenten van het garnizoen en de explosie van het fort herbeleven.

GERARD-MATHIEU LEMAN

Deze strenge en koude Luikenaar, die naar men zegt nooit glimlachte, was eerst een internationaal gekende wiskundige. In 1914 werd hij tot hoofd van de Versterkte Positie van Luik benoemd. Op 6 augustus, na de aanval op zijn hoofdkwartier, stuurde hij de 3e legerdivisie weg ter versterking van het veldleger. Hij vestigde zich in Loncin om de verdediging van de forten van de Versterkte Positie van Luik te coördineren. Hij werd door de Duitsers gevangen genomen. Vanwege zijn gezondheid en leeftijd werd hij vrijgelaten en vervolgens in Zwitserland opgesloten, voordat hij, vlak voor het einde van de oorlog, zich aan de IJzer bij Koning Albert kon voegen zonder zijn dienstplicht weer uit te voeren. Hij overleed in 1920.

Waar?

Rue des Héros 15 bis - B-4431 Loncin (Ans)

Contact:

De heer Moxhet, mob. +32 (0)498 38 76 93
 fernand.moxhet@skynet.be
 www.fortdeloncin.be

Kijk ook op www.fortenvanbelgie.be (NL)

Hoe te bereiken?

Nationale weg Luik - Sint-Truiden. Vanuit Ans komende, de brug over de snelweg heen en de eerste loodrechte straat naar rechts nemen (rue des Héros). Het fort ligt 200 m verder links. Vanaf de E 40 (afrit Hognoul), de weg Liège-Ans tot de rue des Héros volgen.

Wanneer?

Individuele bezoeken: het fort is geopend van 14 tot 18 u. (laatste vertrek om 16.30 u.); op zaterdag en zondag in de maanden april, mei, juni, september en oktober. Dagelijks, behalve op maandagen in de maanden juli en augustus; de 1e en 3e zondagen van november tot maart. Groepen: alle dagen van het jaar met reservering (met gids FR, NL, DE, EN).

Bezoek: ± 2 u.. Met audiogids (FR, NL, DE, EN). Een bezoek geschiedt in deze talen op voornoemde zondagen om 14 u.. Geleide bezoeken mogelijk. Groepen: zie hierboven. Reservering: De heer Moxhet: mob. +32 (0) 498 38 76 93. fernand.moxhet@skynet.be

Prijzen: individuen: € 7; groepen: volwassenen, studenten, senioren: € 5; kinderen (6-12 jaar): € 3; schoolgroepen: € 2.

Parkeren: parking (30 auto's).

Diversen: gedeeltelijk toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit. Fotograferen toegestaan.

Gps : 50°40'29" N
 5°29'32" E

bovenkant op zijn ongeschilderde zijde plat op je werkbank, let wel, deze moet echt vlak zijn. Nu leg je het wielenset erop. Let op, dit heeft een voor- en achterzijde. Hou deze er los op, zodat je met het geheel nog wat kan schuiven. (▼)

We waren bezig met het bouwen van de onderstellen. Als je alles goed hebt gedaan zal het er zo ▲ uitzien.

De onderstellen zijn nu klaar, tijd om ze op hun wielen te zetten. Wat ik al verwachtte bleek dus ook zo te zijn. De onderstellen, beide, zijn een heel klein beetje krom. Niets om me echt grote zorgen over te maken, maar er moet toch wel aandacht aan worden besteed.

Ik heb ze op een rechte houten plank gezet, strak naast elkaar. Gelukkig had ik nog een .50 munitiekist, ja zo'n metalen, die ik er op kon zetten. Een paar klinkers erin en dan voorzichtig neerzetten. Door de druk zullen de onderstellen iets rechter worden. Het nadeel: je moet dit

een week of vier zo weg zetten.

Tijd om de bovendelen van de wagons klaar te maken. Hier wordt best wat PE gebruikt, dus de twee tekeningen goed lezen. Als eerste heb ik alles wat vervangen wordt door PE weg gehaald en vervolgens de locatie glad geschuurd. Markeer hierbij wel op de zijde die je niet schuurt, waar het PE moet komen. Dit zal voor de meesten geen problemen geven. Toen ik alles klaar had, heb

ik wel de onderkant geverfd want hier kom je zo meteen echt niet meer bij. Let wel, de te verlijmen zijden goed verf vrij maken! (▼)

Ongeduldig als ik ben, heb ik maar een week gewacht met de drukmethode. Slecht idee....kom ik later op terug. Leg de

Toen ik zeker was dat alles goed uitgelijnd was, ben ik e.e.a. gaan aandrukken. Dit kan je niet zomaar

doen. Ik ben op drie plaatsen druk gaan uitoefenen, waar bij ik alleen op de staanders G-10 en H-22 drukte. Je moet flink wat kracht zetten, daarom drukte ik alleen op die punten. Werk van rechts naar links, of andersom en druk steeds maar een klein beetje, zodat het er geleidelijk inschuift. Neem echt je tijd hiervoor.

Als alles op zijn plaats zit kan je het geheel omdraaien en op zijn wielen zetten.

En toen kwam ik er achter dat het niet loont om haast te maken. Het sloot niet

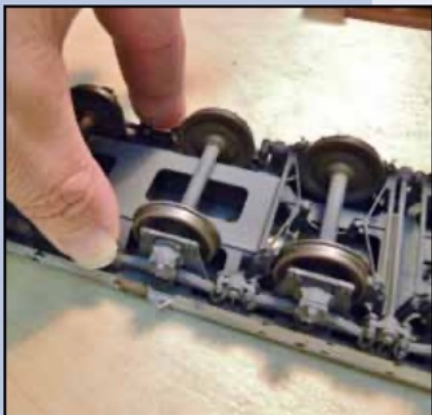

▲ "Munitiekist op onderstellen"

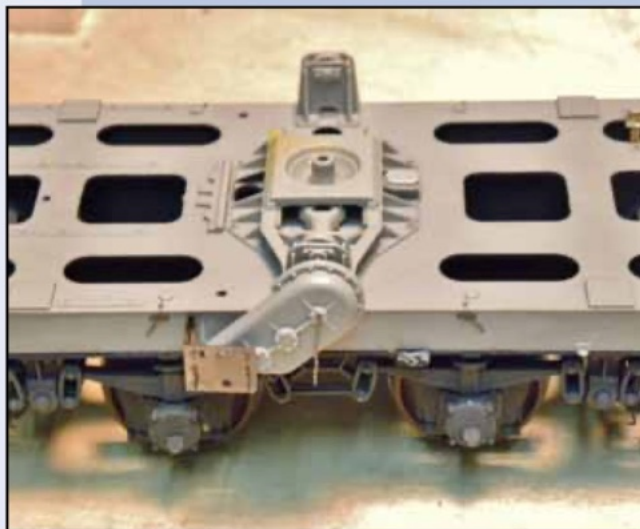

lekker aan, sterker, ik had kieren, een hoop kieren. Dus tijd om te laten zien wie er de baas is. Als eerste een hoop wasknijpers omdraaien. En zo ben ik een paar avonden zoet geweest om de onderdelen

centimeter voor centimeter aan elkaar te plakken. Zeg maar; een pijnbank gemaakt voor eigenwijs plastic. Gelukkig, ik heb gewonnen.

Na een paar avonden klungelen had ik dit (▲) als resultaat. Ja, je ziet hier en daar nog een klein kiertje, maar dat is op de zelfde manier met knijpers hersteld.

De rest van het PE werk kan nu ook worden afgemaakt, alsmede alles wat nog boven op komt.

Volgende keer verder.
Steven

STRELA
MODELBOUW

DE RIJZENDE STER IN
MODELBOUWLAND

GESPECIALISEERD IN MILITAIRE VOERTUIGEN
* ACADAMY * IBG * TRUMPETER * VALLEJO

WWW.STRELAMODELBOUW.NL
INFO@STRELAMODELBOUW.NL

Afgelopen zomer heb ik een bezoek gebracht aan de War and Peace Revival in Folkestone. Het was mijn eerste bezoek sinds 2012, het laatste jaar in Beltring, dat berucht is geworden vanwege de toen overal aanwezige modder.

Daar was nu geen sprake van. Van maandag t/m vrijdag prima weer, alleen vrijdagavond en 's nachts behoorlijke regen. Wel een beetje modder dus, maar het haalde het niet bij 2012.

Het was even wennen aan de voor mij nieuwe locatie, maar op het eind van de tweede dag wist ik vrij goed wat ik overal

kon verwachten. De verscheidenheid was weer overweldigend, maar ten opzichte van mijn laatste ervaringen vond ik dat er toch wat minder "bijzondere en zeldzame voertuigen" waren.

Maar ja, het heeft geen zin om daarover te treuren, geniet nou maar van wat er wel is. En als je het zo bekijkt, dan was er heel veel om inderdaad van te genieten.

In dit artikel een impressie daarvan.

▼ Een van de eerste voertuigen die ik tegenkwam was deze Pierce-Arrow R-8. Ik had hem ook al gezien op de W&P's van 2009 en 2012, maar toen was hij nog zonder het luchtafweerkanon

T-Fords in verschillende uitmonsteringen

◀ Stafauto's zoals deze Ford O1A werden vaak gebruikt door junior officieren. Deze heeft de herkenningstekens van de Brits-Indische 4^e Infanteriedivisie

Er waren opvallend veel stafauto's, zoals deze Humber Hawk (►),

Plymouth P12
uit 1941,

Wolseley 18-85
uit 1944

en deze Dodge D24 Flat Six Fluid Drive uit 1947

▼ Er waren niet alleen
veel jeeps te zien,
je kon ze ook kopen

◀ Deze Skoda 1101 VO had ik nooit eerder gezien.

Tijd voor pantser! Deze Saladin zag er uitstekend uit.

Vanuit deze hoek gezien maakt een OT-90 best indruk

▲ De Alvis "Stormer" in rust
▼ en in volle vaart door de Arena. Hij ging héééél hard!

▼ Achilles in Action

▲ is ie echt?

De Militaria Markt. « Voor elk wat wils »

Dax Magic Webshop

Dax Magic Webshop levert alles van Vallejo, AK, MIG, ModelMaster enz. tegen scherpe prijzen:

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland en België

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.daxmagic-webshop.nl
E-mail : sales@daxmagic-webshop.nl

DAXMAGIC-WEBSHOP.NL

In de volgende TANK aandacht voor het zware materieel

Kees Blijleven

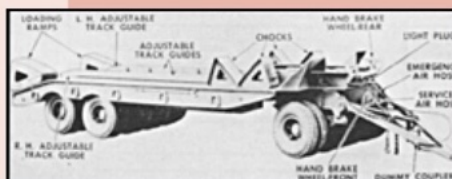

In DE TANK 217 (augustus 2012) stond een artikel over de **Diamond T, Type 980/981**. Dit artikel eindigde met de zin "in een volgend artikel wil ik ingaan op de aanhangers". Het heeft even geduurd maar hier is dat artikel dan. En het gaat niet over twee maar over drie aanhangers of trailers.

Hoewel Scammel er kien op was om de trailers voor de Diamond T M20 trekkers te leveren en er ook al een ontwerp voor had gemaakt, besloot het Britse Ministry of Supply (MoS) dat de trekker gebruikt zou worden in combinatie met een drie-assige trailer, met 24 wielen en een laadvermogen van 40 (long) ton die was ontworpen door het Britse bedrijf Cranes, gevestigd in Dereham. Het prototype van deze trailer werd geleverd in mei 1941, toen inmiddels al was besloten de trailer aan te schaffen die, op basis van het ontwerp van Cranes, door het Amerikaanse bedrijf Rogers werd gemaakt. Deze leek sterk op het ontwerp van Cranes, maar had een laadvermogen van 45 (short) ton.

Omdat levering door een Brits bedrijf toch ook op prijs werd gesteld werd het contract voor de levering van de trailers voor de eerste 485 Diamond T trekkers verdeeld tussen Cranes, dat er 200 mocht maken, en Rogers, dat er dus 285 zou maken. Tijdens de productie, toen Cranes er 89 had afgeleverd, besloot het Ministry of Supply echter dat dit bedrijf zich beter kon concentreren op de productie van lichtere trailers en dat de rest van het contract ook door Rogers moest worden uitgevoerd. De door Cranes gebouwde trailers werden aangeduid als de Mk.I of het "Cranes ontwerp".

Behalve Rogers werden ook andere Amerikaanse bedrijven ingeschakeld bij de productie van wat inmiddels werd aangeduid als de *M9 45 ton trailer*. Dit waren Checker Cab (344 st), Pointer-Williamette (1192 st), Winter-Weiss (1827 st) en Fruehauf (1632 st). Rogers zelf bouwde er 1148, zodat de totale

M9 45 ton trailer

productie in de periode 1941 – 1945 uitkwam op 6143 stuks. Dit aantal is uiteraard inclusief de trailers die aan het Amerikaanse leger en aan de strijdkrachten van andere geallieerde landen werden geleverd.

Het belangrijkste verschil tussen de Britse Cranes en de Amerikaanse Rogers trailers was de wielen en banden. Die van Cranes hadden 6.00 x 20 inch banden, die van Rogers hadden 8.25 x 15 inch banden. Het is in dit verband van belang te weten dat veel Britse bemanningsleden van de Diamond tanktransport combinaties een hekel hadden aan de trailers van Rogers. Ze dachten dat die slechtere remmen hadden en dat de kleinere wielen leidden tot overbelasting van de banden, wat weer zou leiden tot meer klapbanden. En dit

idee werd nog versterkt doordat de schommel-assen waaraan de wielen waren gemonteerd gevoelig waren voor slijtage, waardoor het vervangen van wielen en banden een lastige en tijdrovende klus kon worden.

Een tweede verschil betrof de constructie. De Rogers trailer had een geheel gelaste constructie, de Mk.I van Cranes was een combinatie van klinken en lassen.

Hoewel Cranes dus geen trailers meer maakte bleef het MoS niet bij zijn beslissing om de productie geheel in de VS te laten uitvoeren. Er werden verschillende Britse bedrijven ingeschakeld om een door R.A. Dyson aangepaste versie van de Mk.I trailer te maken. Dit waren naast R.A. Dyson ook Scottish Motor Traction (SMT), Shelvoke & Drewry en de British Trailer Company. De aanpassingen aan de Mk.I betroffen het toepassen van verstelbare geleidingsrails aan de binnenkant van de draagvlakken en het weglaten van de geleiderails aan de buitenkant van deze vlakken. Hierdoor konden met de trailers ook tanks en andere voertuigen met een grotere breedte worden vervoerd. Deze versie werd aangeduid als de Mk.II of het "Dyson ontwerp". Het was een geheel gelaste trailer.

Het meest zichtbare verschil tussen de Britse Mk.I en Mk.II, het ontbreken van de buitenste geleiderails aan de draagvlakken bij de laatste (▲), is hier duidelijk te zien.

Alle drie de trailers hadden een oploophoek van ongeveer 30 graden, met open neerklapbare oprijklossen en een laadvlak, bestaande uit twee parallel lopende draagvlakken. Dit ligt bij de

Een konvooi met nieuw materieel voor het Britse 8ste Leger in Noord-Afrika. Ook de M19 combinatie oogt nog splinternieuw.

Rogers trailer vlak, bij de Mk.I en Mk.II loopt het licht omhoog. Bij de Mk.I werd de beruikbaarheid ernstig beperkt door de geleiderails aan beide zijden van de draagvlakken.

De 24(!) wielen, drie rijen van acht, waren in sets van vier gemonteerd. Aan de voorkant hadden de trailers een draaiend platform met de triangel. Aan beide zijden zit een draagarm, met voor een draaipunt en achter twee drukveren waaraan de assen voor de wielen zijn gemonteerd. Aan de achterkant van de trailer is géén vering aanwezig. De vier wielstellen zijn door middel van één

schommel-as per zijde aan het frame verbonden. De Rogers had "Trilex" velgen, de Mk.I en II hadden schijfwielen.

De drie types hebben alle drie redelijk voldaan, mits men op de verharde weg bleef en als de trailer niet werd overbeladen. De aan een schommel-as gemonteerde wielen konden een hobbel van ongeveer 15 cm wel hebben, maar in losse grond liepen ze gegarandeerd vast. Klapbanden kwamen regelmatig voor en dat was vooral in geladen toestand erg lastig.

De relatieve voor- en nadelen van aanhangers en opleggers bleven een onderwerp van discussie. De Scammel "Arctic" en de Pacific/Fruehauf M25 "Dragon Wagon" waren veelzijdiger en

beter te manoeuvreren dan de Diamond/Rogers M19 combinatie. In de naoorlogse ontwikkelingen heeft de oplegger het duidelijk van de aanhanger gewonnen.

Diamond T M20, aangepast voor het gebruik van een Scammel 30-ton oplegger, die overigens met een Churchill tank redelijk was overbelast.

Na WO2 zijn de Diamond T trekkers door het Britse leger ook gebruikt in combinatie met de door Cranes ontworpen FV3601 50 tons trailer, die werd gebouwd door Cranes en Dyson.

Onze K.L. heeft na de oorlog tenminste 61 Rogers (en Diamond T's) van de Canadezen overgenomen, die zowel in Nederland als in Nederlands-Indië zijn gebruikt. Eind jaren '50 zijn er nog eens 38 gekocht. Ze zijn in de jaren '60 en '70 opgevolgd door de DAF YTS 10060 en YTS 10050 opleggers.

Bronnen:

Classis Military Vehicle augustus 2002 en december 2006
Wheels & Tracks nr. 54

▲ M20 trekker met Rogers trailer van de Rekvisieten Commissie Kon. Landmacht (foto Wim den Dunnen)

◀ Het opladen van een Centurion tank op een Rogers trailer.

Foto: Collectie NIMH

De redactie kreeg van Martin Hoogerwerf een interessante aanvulling over de Rogers trailers van de K.L.

Na/vanaf 1945 verkreeg de KL ook een aantal van deze aanhangers. Ze werden aangeduid als *Aanhanger, gevechtstankvervoer, 45 ton, 12 wielen, DL (M9)*. Rond 1955 waren dit er ca. 50. Na een verdere aanschaf in 1957 (38 stuks) liep het aantal op tot ca. 90 stuks.

Als trekker fungeerde de eerst de Diamond T 980/981 (M20) en later (1954) een 10-tal Thornycroft Mighty Antars (oorspronkelijk aangeschaft -in een aantal van totaal 40 stuks- als trekker voor oplegger voor de nieuw te ontwikkelen tanktransport-oplegger). Om zwaardere tanks (in eerste instantie de M46 of M47 tank) te vervoeren werden er in 1952 30 stuks gemodificeerd door Holland-Nautic. Deze werden echter afgekeurd, mede in verband met de in te voeren Centurions tanks, i.p.v. van de Patton tanks (M46, resp. M47). Van deze aanhangers werden in november 1952 10 exemplaren aan België verkocht. Het Belgische leger kreeg wel Patton tanks en was gaarne bereid de 10 aangepaste trailers van de K.L. over te nemen. Alleen de banden hielden we zelf. De Belgen brachten de benodigde banden mee naar Nederland, waar ze

op de trailers werden gemonteerd voordat deze op transport gingen.

Begin 1956 kreeg DAF de opdracht om 20 stuks van deze aanhangers te modificeren voor transport van de (zwaardere) Centurions tanks. De aanduiding van deze gemodificeerde aanhangers werd: *Aanhanger, gevechtstankvervoer, 50 ton, 12 wielen, DL, met verbreed laadvlak*. Hiervan was de triangel verzwaard uitgevoerd, alsmede de lagering van het draaistel gewijzigd. Er waren ook (zes) verticale verstevigingsprofielen aan de laadvloer aangebracht en er was opbergruimte voor twee oprijbanen aangebracht onder de laadvloer.

Op de foto links onder op de vorige pagina is dat te zien.

Na het begin van de 1960er jaren werden de aanhangers langzaam maar zeker afgevoerd. Eind 1965 werden zo'n 18 aanhangers, welke voor afvoer bestemd waren, verstrekt aan een aantal legereenheden voor gebruik als smebrug.

Algemeen geldt dat de aanhangers in de loop der jaren vervangen werden door opleggers voor tankvervoer. In 1967/68 werden de laatste exemplaren afgevoerd.

▼ *Britse M9 Rogers trailer tijdens evenement 70 jaar Market-Garden. Neerpelt België, 15-09-2014. Van overbelasting is hier geen sprake. (foto Wim den Dunnen)*

▲ en ▼: M9 Rogers trailer van de RCKL. Maaldrift 08-08-2003. (foto Wim den Dunnen)

WWW.MODELLBAU-KOENIG.DE

Nordenhamer Str.177 - 27751 Delmenhorst - Tel.: +49 (0)4221/28 90 870 - info@modellbau-koenig.de

THE online modelling resource shop:

- 24h open online shop
- more than **35000** articles listed
- more than **150** manufacturers available
- Plastic model kits, Diecast models, Military, Aircraft, Ships, Literature, Paint, Tools, Aftermarket Items, etc.
- always fantastic **special offers**
- high availability and big stock
- worldwide shipping (UPS/DHL)
- English speaking staff and special helpdesk

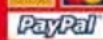
Easy navigable website in German & English, find products by easy, innovative text search or browse by scale or manufacturer or just by single categories. See what products others bought together with each single item, find brandnew products at special pre-order prices and look through the vast lists of special sale prices! Online shopping has never been so easy!

Aber, Academy, Accurate Armour, ACE, Add On parts, Adlers Nest, Aerobonus, AFV Club, AFV Modeller Publication, Aires, Airfix, Airframe, Alliance Models, Alpine Miniatures, Amodel, AMT/ERTL, Amusing Hobby, Andrea Miniatures, AniGrand, Aoshima, Ark Models, ART model, Atelier Infinite, Attack Hobby Kits, AZ model, Azur, Bandai, Bison Decals, Black Dog, Blast Models, Brach Model, Bronco, Calibre35, CMK, Condor/MPM Group, cyber-hobby.com, Def Model, Diopark, Djiti's Production, DOLP-Modellbau, Dragon, Echelon Fine Details, Eduard, F-RSIN, Fine Molds, Firing line, Flightpath, Friulmodel, Fujimi, Games Workshop, Hasegawa, Heller, HK Models, Hobby Boss, Hobby Fan, Huma, H&T (Hat), IBG Models, ICM, Inside the Armour, IsraCast, Italeri, J's Work, Kinetic, Knight Models, L.Z. Models, Legend Productions, Lindberg, Lion Roar, Live Resin, MAC Distribution, MACH 2, MAIM, Mantis Miniatures, Master, Master Box LTD, MBK Models, Meng Model, MIG Productions, Military Wheels, MiniArt, Minicraft Model Kits, Mirage Hobby, MPM, Pacific Coast Models, Panda Hobby, Panzer Art, Pegaso Models, Pegasus, Perfect Scale Modellbau, Pit-Road, PJ Production, PlusModel, Pro Art Models, PST, Quickboost, Quickwheel, RB Model, Revell, Riich Models, Roden, Royal Model, RPM, Schaffner Modellbau, Showcase Models, SKIF, SKP model, Skunkmodels, Special Hobby, Stalingrad, Tamiya, Takom, Tasca, Tauro Model, Tristar, Trumpeter, U-Models, Uni-Models, Valiant Miniatures, Verlinden Productions, Vision Models, Voyager Model, Vulcan Scale Models, Warriors, Waterloo1815, Wave, Wingnut Wings, Wolfpack, Y-Modelle, Zoukei-Mura, Zvezda and **MANY more!**

FREE SHIPPING

for orders above 150€ (within EU) or above 200€ (worldwide)

TWENOT MEMBERS get your **GOLD** status here with **7.5% discount** on every order (except literature)!

Contact our staff to get your status **BEFORE** your next order

„Like“ our Facebook page and stay informed on modelling news, special offers, etc.:
www.facebook.com/pages/Modellbau-König/163370737046382

Inleiding

Het is (relatief) goedkoop om bestaande voertuigen via wat aanpassingen geschikt te maken voor een of meer aanvullende functies. De onderdelen zijn dan gelijk, wat met name het onderhoud te velde makkelijker maakt. In het veld konden ook kleine modificaties worden aangebracht zoals extra pantsering boven de lucht in- en uitlaten als bescherming tegen luchtaanvallen door jachtbommenwerpers. In het groot werden dat dan de varianten op de Panther tank.

De Bergepanther voorzag in het nijpende probleem van het wegslepen van de zware Panther en Tiger I tanks tot buiten het slagveld, waarna reparaties konden worden uitgevoerd. Dit wegslepen moest soms worden gedaan onder vijandelijk vuur. De Zgkw.18t (Zugkraftwagen 18 ton) was de zwaarste trekker. Soms waren drie Zgkw.18t niet genoeg om een Tiger in bergachtig gebied over de weg te slepen en moest er één er achter gekoppeld worden om het zijdelings weggelijden tegen te gaan. Als er niet genoeg Zgkw.18t beschikbaar waren dan ging de Panther of Tiger I tank verloren en werd deze opgeblazen, indien de bemanning daar de kans nog voor kreeg.

Er waren, zo is gebleken, altijd te weinig bergingsvoertuigen. De Duitse verantwoordelijke militaire commissie zag er meer in zoveel mogelijk Panthers richting het front te sturen. De Bergepanther stond de productie van gevechtstanks alleen maar in de weg. Achteraf lijkt dat, gezien de smeebeden vanuit het veld, toch een misvatting van jewelste.

Vanaf 1943 werden Panther torens gemonteerd in vaste vestingwerken. Soms waren dit normale productie modellen, maar de meeste werden speciaal voor deze specifieke taak gemaakt, met extra dak pantser om artilleriegranaten te weerstaan. De opstellingen hadden compartimenten voor de munitieopslag en de bediening van het kanon, naast

het bemanningsvertrek. In totaal zijn t/m maart 1945 268 installaties gerealiseerd. Ze veroorzaakten hoge verliezen bij de aanvallers en waren moeilijk te vernietigen.

De Panther Ausf. F met de Schmalturn variant betekende een stevige bijsturing van de snel veranderende omstandigheden op het slagveld aan het eind van WO2. En we sluiten af met een Nepfantasie variant op Operatie Barbarossa. Aan de orde komen in deze vierde en laatste aflevering:

1. Gepantserde commandovoertuigen
 - Panzerbefehlswagen Sd.Kfz. 267, een verbindingsvoertuig om de tanks van compagnie tot regiment te coördineren met het hoofdkwartier.
 - Panzerbefehlswagen Sd.Kfz. 268, een verbindingsvoertuig voor luchtsteun.
2. Gepantserd bergingsvoertuig.
3. Gepantserd antitank geschut.
4. Panther toren pillboxen.
5. De vernieuwingen van de Panther Ausf. F.

Gepantserde commandovoertuigen

Panzerbefehlswagen Sd.Kfz. 267

De Panzerbefehlswagen Sd.Kfz. 267 was een verbindingsvoertuig om de tanks van compagnie tot regiment te coördineren met het hoofdkwartier. De FU 5 radio was rechts in de toren bij de lader gemonteerd, die hem ook bediende. De FU 8 radio bestond uit een 30-watt zender en middengolf ontvanger. Hij bevond zich voorin op de plaats van de FU 5.

De FU 5 had een bereik van 1½ km als het voertuig in beweging was. Indien stationair nam het bereik toe tot 3 km. Geparkeerd en bij gebruik van morse code kon de FU 5 maximaal 4 km overbruggen. De FU 8 had een bereik van ruwweg 20 km. Indien stationair en met morse code was dit ongeveer 40 km. De afstemmer (van zender/ontvanger) bevond zich in de toren op de plaats van de coax-mitrailleur.

De Sternantenne D (Sterantenne) voor de FU 8 was bij de Sd.Kfz. 267 in het midden van het achterdek gemonteerd in een porseleinen isolator beschermd door een gepantserde cilinder.

Panzerbefehlswagen Sd.Kfz. 268

De Panzerbefehlswagen Sd.Kfz. 268 was een verbindingsvoertuig om de tactische luchtsteun voor tankeenheden te coördineren. Het had een FU 7 i.p.v. FU 8 vóór in de romp. De FU 7 was een

Panzerbefehlswagen Panther Ausf. A met FU 5 en FU 8 radio. Sd.Kfz. 267.

20-watt zender en ultrakorte golf ontvanger met een bereik van ongeveer 50 km bij het gebruik van de stem en stationair. Indien stationair en gebruik morse code had de FU 7 een maximum bereik van ongeveer 70 km. Echter, het vliegtuig waarmee het in contact was, had te vliegen op een hoogte van 500 m of hoger.

Een Stabantenne (staafantenne) voor de FU 7 i.p.v. Sternantenne D (sterantenne) bij de Sd.Kfz. 268. Er was een set beschikbaar om een standaard Panther om te bouwen tot een commando Panther tank.

Gepantserd bergingsvoertuig

Een Panzer-Bergegerät, buitgemaakt door de Britten en gefotografeerd in een loods bij de School of Tank Technology

De balk aan de linker zijkant is voor het duwen van voertuigen. Bijvoorbeeld het aanduwen van een Panther in de aanval, waarvan de motor na te zijn afgeslagen verder dienst weigerde. Al dan niet onder vuur liggend een zetje geven, huppakee en karren maar. Een krachtige 40 ton lier in combinatie met een groot grondanker was sterk genoeg om Panther en Tiger I & II tanks te kunnen bergen (►). Een bemanning van twee man met hulp van de crew was voldoende om een gestrande tank te bergen. Het bergingsvoertuig met kraan reed 3 km achter de aanval aan.

Gepantserd antitank geschut

Alle optische instrumenten bevonden zich op het dak, behalve die voor de bestuurder. Een schaartelescoop S.F. 14Z Gi en drie telescopen. Twee stuks 360° draaibaar en één vaste voor de lader. Een Sfl.Z.F.1a periscoop voor de schutter ►.

Brits document, blz.274: "Er was naast de normale intercom een eenduidige soort scheepstelegraaf waarmee de commandant met een hendel zijn bevelen kon doorgeven aan de wijzerplaat in

rechts en stop. Dit ging bij de bestuurder vergezeld van het luiden van een bel".

Brits document, blz.276: "het voertuig is ontworpen om vanuit stationaire posities te vuren op belangrijke doelen op grote afstand. Het moet niet gebruikt worden om infanterie te ondersteunen of als aanvalskanon (Sturmgeschütz). Gepantserde doelen dienen met brisant granaten beschoten te worden. De Jagdpanther dient beschermd te worden door tanks of infanterie daar hij rondom afweer en rondom uitzicht mist. De munitie bestaat voor de helft uit AP (Amour Piercing) en de andere helft uit brisant granaten. Er werd ook een commando versie gebouwd".

De Panzerjäger was bewapend met de krachtige 88-mm Pak (Panzerabwehrkanone) 43/3 L/71. Hetzelfde (luchtdeel) geschut in een antitank defensielinie waarmee generaal Erwin Rommel in

1940 in Noord Frankrijk en later in Noord-Afrika de Britse tanks opving en vernietigde.

Kleine bunkers ("pillboxes") met Panther toren

Panther toren II Betonsokkel.

Panther toren I, staalsokkel voor snelle installatie.

Bijna altijd als men een "pillbox" met Panther toren tegenkwam betekende dat een hoge tol voor diegenen die hem probeerden te vernietigen. Echter, was de positie eenmaal vastgesteld dan betekende dat ook een zekere dood voor de bemanning.

De vernieuwingen van de Panther Ausf. F

De productie van de Panther Ausf. F zou in maart 1945 opstart worden, maar dat werd vertraagd door de geallieerde luchtbombardementen. Bij Daimler-Benz in Berlijn stonden in april 1945 in ieder geval drie Panther Ausf. F chassis op de montagelij. Volgens de documentatie van de Daimler-Benz fabriek in Berlin-Marienfelde zijn er t/m het einde van de productie op 24 april 1945 uitsluitend Panthers Ausf. G afgeleverd en geen enkele complete Panther Ausf. F.

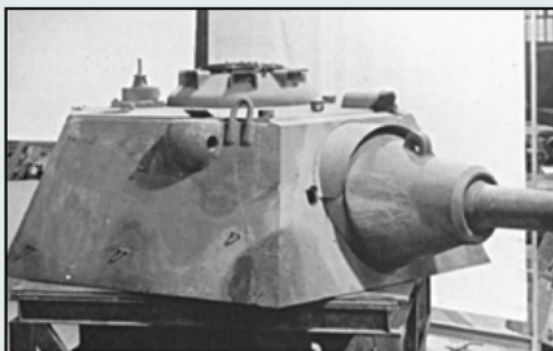
Er zijn acht Panther Ausf. F chassis gebouwd. Er waren volgens zeggen drie Schmalturm prototypes beschikbaar, maar zonder sleutel componenten zoals afstandsmeetsters en schuttersperiscopen. De nieuwe toren (Schmalturm) moest dezelfde afmeting torenring hebben als de vorige Panthers Ausf. D-A-G en was bestemd om te worden gemonteerd op

de Panther Ausf. F en Panther II. Een Panther Ausf. G toren paste niet zomaar op de tandkrans en torenaandrijving van de Panther Ausf. F. Het oorspronkelijk Panther Ausf. F chassis verschilde v.w.b. de boegmitrailleur MP44 (i.p.v. MG42), schuivende luiken (i.p.v. openklappende) en dikte van het rompdak 25 mm (i.p.v. 16 mm) t.o.v. een Panther Ausf. G.

Voordelen Schmalturm

- Eliminatie van de mogelijkheid dat inkomende schoten door het gekromde kanonschild afketsten in het bestuurders/bijrijder compartiment.
- De productiekosten van de toren werden gereduceerd.
- De ruimte voor het bedienen van het kanon werd niet beperkt.

Toelichting Schmalturm

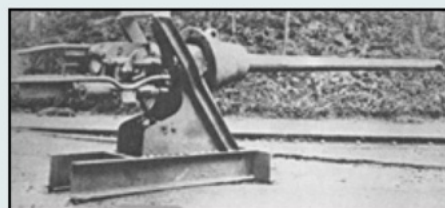
De Schmalturm.

Toelichting Schmalturm

- Een nieuw type kanonschild. Het was veel smaller (ongeveer 950 mm aan de top en 1500 mm aan de bodem) en reduceerde zo het oppervlak dat blootgesteld werd aan vijandelijk vuur.
- Het torenfront bestond uit een homogene plaat die geen dure bewerking van een pantsergietsel nodig had zoals bij de oude Panther toren wel het geval was.
- Dankzij de smallere frontplaat, het nieuwe type kanonschild en de vereenvoudiging van bepaalde installaties in de toren kon de dikte van het pantser worden verhoogd zonder dat het totaalgewicht van de toren toenam (7,565 ton ver-

geleken 7,665 ton bij de oude toren).

- De breedte van de toren werd gereduceerd door het herontwerp van de kanonmontering en het plaatsen van de terugslagcilinder & herstelcilinder onder het kanon i.p.v. aan beide zijden. Zie de foto hieronder ▼.

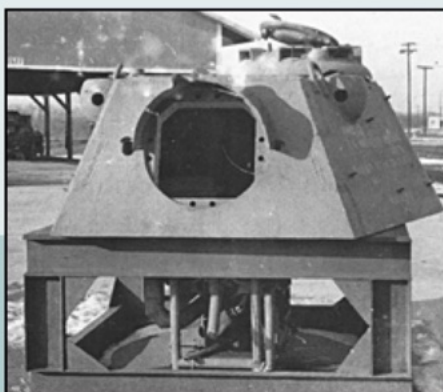
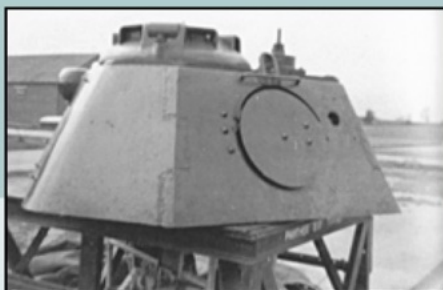
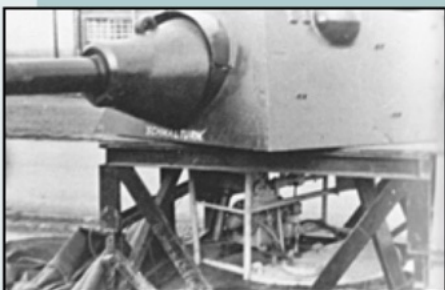
- De pantser bescherming van de Schmalturm bestond uit een 120 mm dikke frontplaat onder een hoek van 20 graden, 60 mm dikke zij- en achterplaten onder een hoek van 25 graden, en een 40 mm dikke vlakke dakplaat.

- De bewapening bestond uit het 7.5 cm KwK44/1 L/70 kanon met MG42 coax-mitrailleur i.p.v. MG34.

- Het nabijverdedigingswapen (Nahverteidigungswaffe) was helemaal aan de achterzijde van het torendak geplaatst.

- Installatie van een stereoscopische afstandsmeetster.

- De commandokoepel had nog zeven periscopen. In vergelijking met de gegoten commandokoepel op de Panther Ausf. A-G was de commandokoepel op de Schmalturm lager, had een scharnierend luik en een opening waardoor een TSF1 observatieperiscoop omhoog kon worden gebracht zonder het commandantluik te openen.
- De rookafzuigventilator was verplaatst naar de toren bodemplaat rechts van het kanon in plaats van in het torendak.
- Een pistoolmitrailleur verdedigingspoortje rechts in de achterwand van de toren. Dit bleek onmisbaar te zijn na de ervaringen in de strijd tegen de Russen, die de tanks aan de achterkant aanvielen.

▲ en ► Schmalturn bedoeld voor Panther Ausf. D-A-G-F en Panther II. Let op het pistoolmitrailleur verdedigingspoortje! Een anachronisme.

Vernieuwingen van het Panther Ausf. F chassis t.o.v. Panther Ausf. G

- Nieuw luikontwerp voor de bestuurder en bijrijder (boegschutter & radio operator). Om het luik te openen werd het enigszins omhoog en daarna opzij geschoven.
- Gewijzigde montage van de periscop van de bestuurder.

- Boegmitrailleur MG34 was vervangen door het machinegeweer MP44.

Fantasie foto Panther Ausf. F.

Op 20 februari 1945 rapporteerde WaPruef dat "Gummispurende Laufwerke" (rubber geveerde stalen loopwielen) ontwikkeld werden voor alle typen Panzers (niet alleen voor de Panther Ausf. F) en dat dit in mei 1945 klaar moest zijn. De werkelijke introductie in de productielijn zou later plaatsvinden. De inbouw van een 88mm kanon in de Schmalturn kwam het niet verder dan plannen op papier.

www.brevecomodelling.nl

Bartokhof 23, 2402GC, Alphen a/d Rijn, tel.: 0621361040, e-mail: info@brevecomodelling.nl

Nu in Nederland verkrijgbaar!

Balsa-Foam

Hèt ideale materiaal voor het maken van o.a. dioramas

Een sterk maar zeer makkelijk te bewerken kunststofmateriaal.

Uitermate geschikt voor het maken van o.a. een diorama of als ondergrond voor uw model.

Leverbaar in 3 verschillende soorten hardheid en diverse afmetingen.

Balsa-Foam® is een produkt van

Vanaf
€5,50

M2A2 LIGHT TANK, "BAD LUCK FOR MAY WEST"

DOOR: MELCHIOR KREMERS

Er bestaat één nog overgebleven M2A2 in de USA, in het Mississippi Armed Forces Museum - Camp Shelby. Helaas is dit voertuig alleen maar cosmetisch opgelapt, dus aan een walk-around (via internet) had ik niet zo veel. Een tweede voertuig, een M2A3 in het Patton museum, daar had ik wat meer aan. Via een gevonden walk-around van dit voertuig (internet) kon ik toch veel details goed bestuderen en namaken!

Om te beginnen heb ik de M2A2 tekening (1/48) uit "STUART, A History of the American Light Tank" van Hunnicut vergroot naar 1/16. Daarnaast had ik nog veel detailtekeningen (kopieën) van een M3 Stuart tank voor diverse andere overeenkomstige onderdelen. Je verzamelt heel wat in de loop der jaren.

Alle soorten papier en karton die ik kan vinden kan ik gebruiken. Ik lijm met houtlijm en/of boekbinderslijm. Dit doe ik in een spuit die bedoeld is voor het vul-

len van inktcassettes van printers. Werkt precies hetzelfde als een tube plastic lijm met een metalen buisje. Op deze wijze kan je ook op moeilijke plaatsen komen en is de houtlijm beter te doseren!

Ik ben gestart met het loopwerk, de bogies en loopwielen om precies te zijn. Eerst een "stansje" gemaakt van een messing-strip om de uitsparingen in het wiel uit het karton te kunnen stansen. Dit bespaart veel snijwerk en het is nauwkeuriger! (►)

De "rubberen banden" rond het loopwiel zijn afgezaagde delen van een kartonnen buis, te weten het binnenste gedeelte van een rol aluminium- of huishoudfolie. Het karton heb ik a.h.w. geïmpregneerd met een mengsel van verdunde houtlijm en water. Op deze wijze is het karton dan ook te buigen. Door kartonstroken om een ronde vorm (buis) te buigen kan ik iedere diameter maken die ik maar wil hebben.

De romp is recht toe, recht aan te snijden en lijmen volgens de tekeningen!

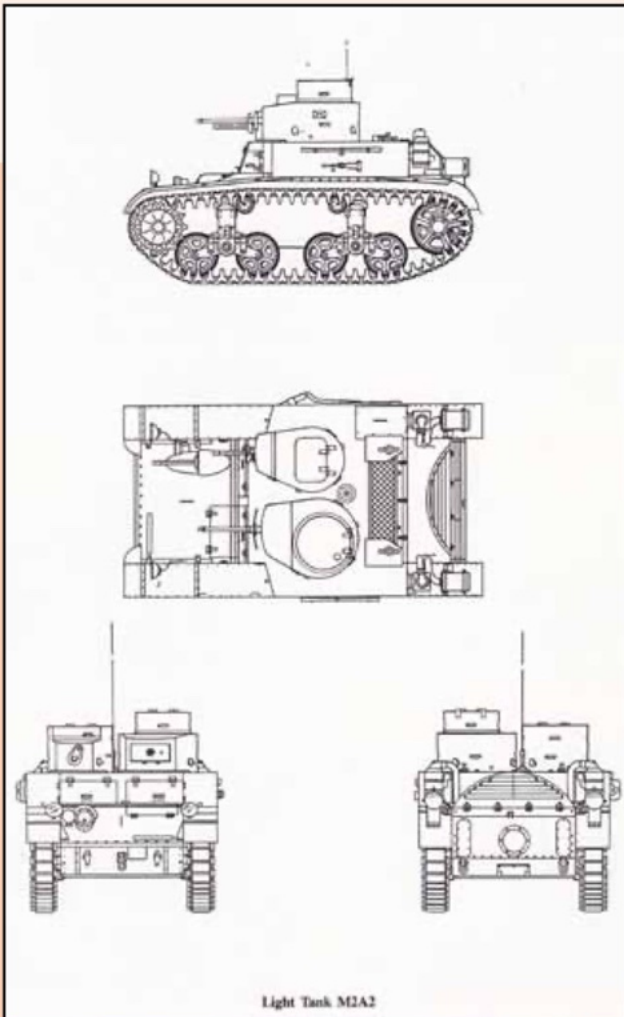
Het aandrijf wiel heb ik met behulp van enkele linoleum mesjes/gutsjes uitgestoken (makkelijker dan verwacht)! Wel eerst geïmpregneerd natuurlijk, want karton is opgebouwd uit laagjes papier en zonder impregneren valt alles uit elkaar.

Ook de torentjes zijn gemaakt aan de hand van de tekeningen. Door middel van scharnieren van papier kunnen de luikjes open en dicht.

Ik moest twee machine geweren maken, één .30 en één .50, maar dan wel

Van boven naar beneden het hele proces van het maken van de bogies en de loopwielen.

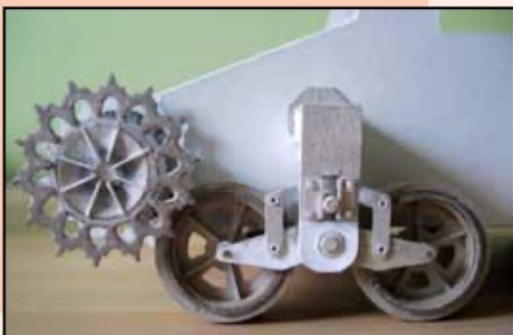
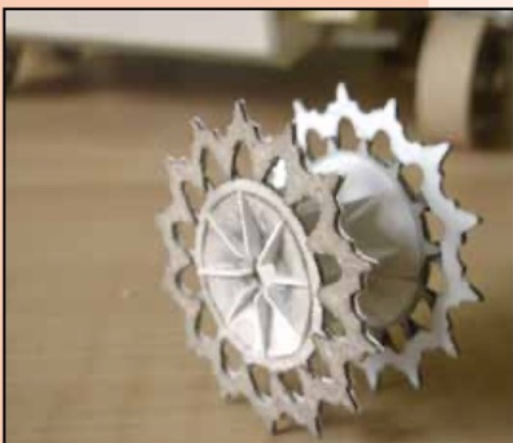

Light Tank M2A2

De romp (▲) en de aandrijfwielen (▼)

de modellen uit de jaren '30. Die verschillen wezenlijk van de ons bekende modellen uit de jaren '40! Het binnenste van de loop is ook weer een dun metaal buisje (spuitje van de printer-inkt-bijvul-set ▼) met daaromheen papier

gerold, gedrenkt in houtlijm-oplossing. De uiteindelijk luchtkoeling is gemaakt van een stripje lood.

Begint al ergens op te lijken! Toch kan het model in dit stadium nog helemaal uit elkaar worden gehaald om het uiteindelijke beschilderen makkelijker te maken.

Het maken van de rupsbanden viel eigenlijk ook wel mee. Een lange strip papier en daar kartonnen "rubberen" blokken op gelijmd.

De connectors waren iets lastiger. Eerst één exemplaar gesoldeerd van messing. Hier heb ik vijf mallen (elk twee helften) van gemaakt. Het materiaal waarmee ik de mal vul is een mengsel van papier-maché (gekocht in een hobbywinkel) en houtlijm (fifty-fifty). Werkt prima (droogtijd is niet al te lang) want ik

moest ongeveer 260 connectors maken. Omdat het afgietsel van papier is, is het ook weer met houtlijm te lijmen.

Ook leuk, alle details van papier. Het schepje en de binnenkant van de koplampen zijn van aluminium (omhulsel theelichtje). Met een emboss pen kan je het metaal als het ware uitdeuken.

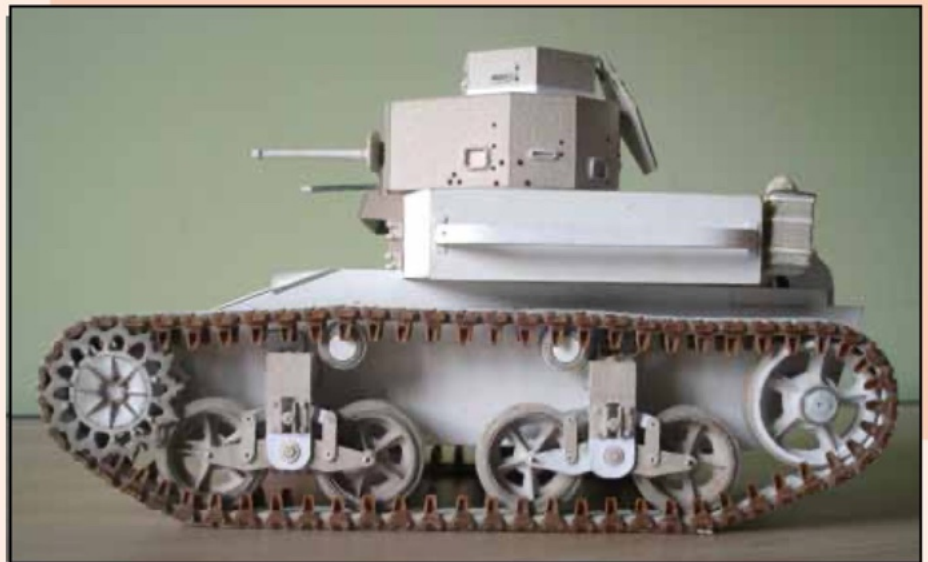

Nu dan met alles erop en eraan en tóch kan hij nog uit elkaar. Niet op de foto zichtbaar: de motor die je kan zien als je van boven af kijkt! Alleen het bovenste gedeelte hoor, want wat je niet kan zien hoef je ook niet maken!

Voor mijn diorama moest ik vijf figuren en één paard maken. Het paard komt uit een 1/16 plastic kit van Dragon. Helaas is de anatomie van dat paard niet helemaal juist. Met een paardenboek in de hand kwam ik er achter dat de benen nogal kort zijn. Deze heb ik dan ook met plastic plaat wat langer gemaakt. Ook het paardenhoofd moest met behulp van milliput wat meer detail krijgen. Alle riempjes langs het hoofd gingen eraf en werden vervangen door geïmpregneerde papierstrips. De manen en staart werden vervangen door nylon vezels (van zo'n gordijnkwast; uitgerafeld en met inkt geverfd).

De figuren zijn zelf gemaakt: eerst een raamwerkje van ijzerdraad, vervolgens van "putty" (een mengsel van houtlijm en papier-maché) een lichaam gemodelleerd. Het hoofd is een "afgietsel" van een plastic kit, op dezelfde manier gemaakt als de connectors. Ik kan er dan met milliput een eigen karakter aan geven, net zoals het paardenhoofd. De vroege versie van de tankhelm is ook

van papier, evenals het uiteindelijke Amerikaanse cavaleriezadel uit de jaren '30 (een McClellan saddle).

De kleding is gemaakt van geïmpregneerde papieren zakdoeken. Zoals je kleding in werkelijkheid maakt: eerst de mouwen, dan de voor- en achterpanden van het overhemd (officier) of denim overall (tankbemanning). Als laatste: de kragen, manchetten, epauletten etc. Het duurt een tijdje voordat de houtlijm-oplossing is uitgehard, dus met een nog wat vochtig kledingstuk heb je lekker de tijd om de plooien aan te brengen. Is het opgedroogde kledingstuk niet geheel naar je zin dan maak je het weer een beetje nat en dan is het weer opnieuw te vormen! Ook riemen en de stofbrillen zijn makkelijk van papier te maken.

Helaas ben ik door een computercrash een aantal foto's kwijtgeraakt. Ik heb daardoor géén plaatjes van de bouw van het landschap(je) en het schilderen van de tank en de figuren zelf. Wel kan ik een beschrijving geven van mijn werkwijze. Als uitgangspunt voor de kleur van de tank heb ik het liefst kleurenfoto's tot mijn beschikking. Van dit vroege voertuig zijn echter weinig kleurenfoto's bekend! Ik ken alleen deze ▼.

De tank én de figuren zijn uitsluitend beschilderd met penselen en plakkaatverf (gouache). Bij de tank heb ik deze verf in dunne laagjes opgebracht. Uiteindelijk kan je de (mat) opgedroogde verf oppoetsen met een zacht doekje, waardoor er een metaaleffect ontstaat. Daarna kan je de grondkleur (in dit geval een soort olive drab) naar eigen inzicht met kleurpotlood een andere tint geven! Dus wil je bijvoorbeeld de olive-drab wat bruiner, dan ga je met een bruintint over de verf. Wil je groener, dan neem je een tint groen. Slijtage van de verf bereik ik met een zwart kleurpotlood en uiteindelijk blank metaal

met een gewoon tekenpotlood (grafiet). Allerlei andere effecten zoals roest, krassen op het metaal, vervuiling in de naden en rond de bouten/moeren etc. met iedere kleur die je maar wenst! Je hebt zelfs metallic kleurpotloden (verschillende tinten zilver). Je kunt potloden op een schuurpapierje schuren en het slijpsel vermengen met water.

Deze kleuren kan je dan in naden laten vloeien. Wel onthouden dat de ondergrond ook een waterverf is, dus snel werken is hier geboden.

Olievlekken etc. kan je maken met plakkaatverf of zwarte tekeninkt! Als laatste kan je veel vuil/stof effecten maken door pastels te schuren en met een penseeltje aan te brengen. Dit is ook in talloze kleuren te krijgen. Het paard (plastic) is geschilderd met acryl verf van het Kruidvat of zoiets.

Ik heb veel plezier beleefd aan het maken van dit diorama en geniet er nog steeds van als ik 'm weer even bekijk. Dat moet mijns inziens dé motivatie zijn om aan modelbouw te doen.

Het volgende project is inmiddels gestart!

Bronnen:

- Stuart (A History of the American Light Tank, Vol. 1); R. P. Hunnicutt
- Organization and Markings of US Armored Units 1918-1941; Charles Lemons
- Internet, o.a.: www.proviso.k12.il.us

MILITARY MODEL SHOP

DE WEBWINKEL VAN EEN MODELBOUWER VOOR DE MODELBOUWER.

Het adres voor uw modelbouw benodigheden.

De Merken die wij voeren:

En nog veel meer.... voor ons aanbod en meer informatie bezoek onze webshop. Wij helpen u graag

WWW.MILITARYMODELSHOP.NL

Marmon-Herrington pantserwagens werden in Zuid-Afrika ontworpen en vanaf 1940 gebouwd. Omdat men assen en andere onderdelen voor de aandrijving in Zuid-Afrika niet kon produceren werden deze geleverd door de firma Marmon-Herrington uit de Verenigde Staten. Zo kwam de pantserwagen aan zijn naam.

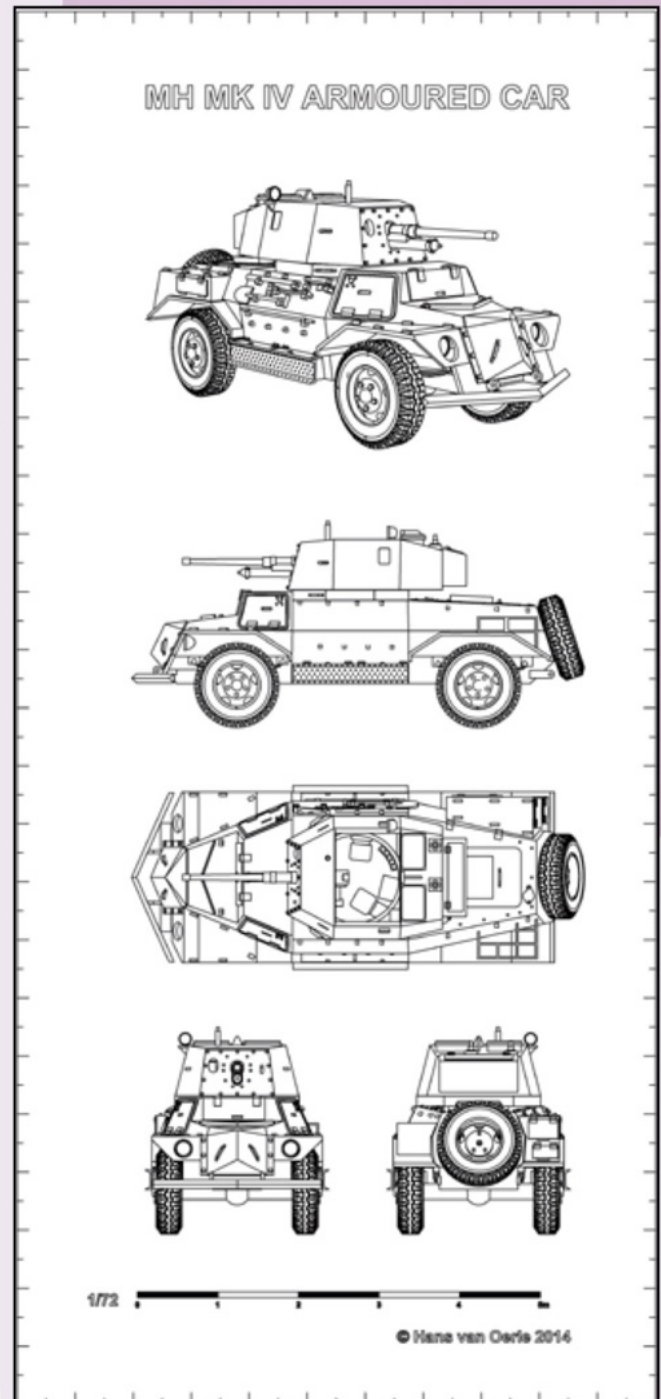
De vierde versie van dit voertuig verscheen in 1942. Het was een radicaal ander ontwerp vergeleken met de eerdere Marmon-Herrington pantserwagens. Zo was bij het nieuwe voertuig de motor achterin geplaatst en de bewapening gemonteerd in een ruime toren. Een andere belangrijke wijziging was het toepassen van een zelfdragen-de carrosserie, waardoor een chassis zoals de eerdere versies hadden, overbodig was geworden.

De pantserwagen had een gewicht van 6,7 ton, een topsnelheid van 84 km/uur en was bewapend met een twee ponder kanon. De bepantsering was 6 tot 20 mm dik.

Vanwege een tekort aan Marmon-Herrington onderdelen werden in 1943 Canadese Ford onderdelen gebruikt. Ondanks het feit dat er in deze versie geen Marmon-Herrington onderdelen in gebruikt werden stond deze uitvoering bekend als de Marmon-Herrington Mk IVF.

Het merendeel van deze pantserwagens was in dienst bij het Zuid-Afrikaanse leger. Andere gebruikers waren Engeland, India en Nieuw Zeeland. Na de oorlog waren ze onder meer nog lange tijd in gebruik bij het Griekse en Turkse leger. Ook het Jor-daanse leger had er een aantal en heeft deze ook ingezet tijdens de Arabisch – Israëliische oorlog van 1948.

Door de grote verscheidenheid aan gebruikers is er nog een redelijk aantal voertuigen overgebleven. Zo staan onder meer in het Tank Museum in Bovington (▼), het Musée des Blindés in Saumur en in verschillende musea in Zuid-Afrika en Israël Marmon-Herrington Mk IV pantserwagens. Ook het Canadian Allied Forces Museum 1940-1945 in Groningen bezit een exemplaar.

Bronnen:

- Encyclopedia of Armoured Cars, Duncan Crow & Robert J. Icks;
- AFV Weapons Profile #30 Armoured Cars

Voor een goed overzicht download

http://the.shaddock.free.fr/Surviving_Marmon_Herrington.pdf

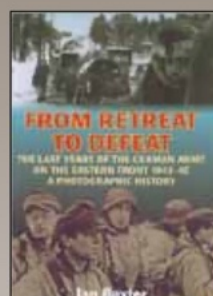
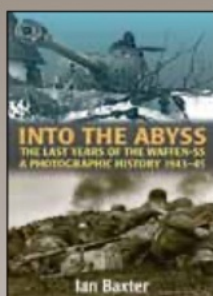
Een uitgebreid verhaal over de Marmon-Herrington pantserwagens staat in DE TANK 180 en 181

Scale World

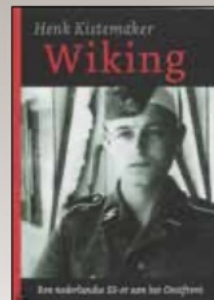
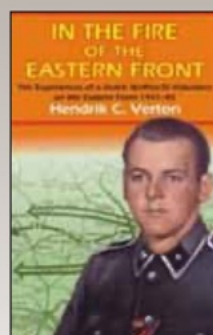
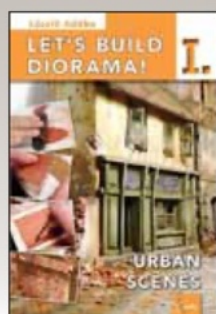
SCALE MODELS AND ACCESSOIRES

Ook voor al uw boeken en DVD's.

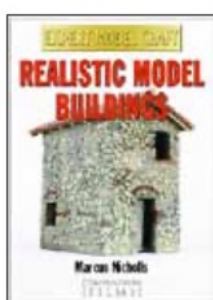
Historie

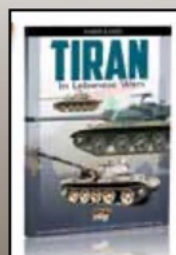
Modelbouw technieken.

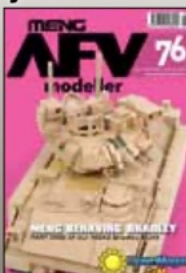
Walkarounds

Modelbouw DVD's

Modelbouw tijdschriften

KIJK SNEL OP

www.scale-world.nl